

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLII. ad annum CCCCLXXX.

Parisiis, 1644

Eadem Epistola XXIII. Innocentii Papae I. Ad Episcopos Synodi Tolosanae,
Ex restitutione Iacobi Sirmondi societatis Iesu. De dissensione,
corruptaque disciplina ecclesiarum Hispaniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

EADDEM EPISTOLA XXIII.
INNOCENTII PAPÆ I.

AD EPISCOPOS SYNODI TOLOSANÆ,

Ex restitutione Iacobi Sirmondi societatis Iesu.

De diffensione, corruptaque disciplina ecclesiarum
Hispaniæ.

I. Quod episcopi nonnulli ab aliis ob receptos ab hæresi conuersos perperam dissideant.	tionibus, ita dissimulari que hætenus usurpata sunt, ut in posterum prohibeantur.
II. De episcopis a Rufino & Minicio in alienis ecclesiis contra Canones ordinatis.	V. Vt Gregorii Emeritensis episcopi querela discutatur.
III. Vt Ioannis episcopi causa examinetur, aliorumque qui communionis consortium refugiebant.	VI. Quosnam ad clericatus ordinem admittere liceat: qualesque eligendi sint. Et quod bigamum faciat etiam illa que ante baptismum uxor fuit.
IV. De vitiosis multorum ordina-	

Innocentius uniuersis episcopis in Tolosana Synodo constitutis, dilectissimis fratribus, in Domino salutem.

SÆPE me & nimia cum teneret cura sollicitum super diffensione & schismate ecclesiarum, quod per Hispanias latius in dies serpere, & citatiore gradu incedere fama proloquitur, necessarium tempus emerit, quo non posset emendatio tanta differri, & deberet congrua medicina prouideri. Nam fratres nostri coepiscopus Hilarus & Elpidius presbyter, partim vnitatis amore permoti, partim qua laborat prouincia pernicie, ut oportuit, excitati, ad sedem apostolicam commearunt, & in ipso sinu fidei violatam intra prouinciam pacem, disciplinæ rationem esse confusam, & multa contra Canones patrum, contempto ordine, regulisque neglectis, in usurpatione ecclesiarum fuisse commissa, nec concordiam, in qua fidei nostræ stabilitas tota consistit, posse retineri, cum dolore & gemitu profecuti sunt: quæ in confessu presbyterii actorum confectione retinentur, & possunt vobis lectione monstrari.

I.

Iam primum, quod ad ipsam fidem attinet, quod Bæ-

G iij

tici vel Carthaginenses episcopi * propter Galliciorum communionem a pace omnium discederunt, orta dissensio est: quæ non solum non minuitur, verum etiam per dies singulos studio contentionis augetur, cum obtinendi proposito vnusquisque quod voluit, æternum orbem mali, & circulum quemdam de tali animositate fecerunt, cum vtique bono cuique in rebus talibus vinci melius sit, quam malo more prauum propositum quod semel placuit obtinere. Nam quæ alia causâ & superioribus temporibus illius Luciferi præter pertinaciam fuit, quæ eum retraxit a concordia illorum, qui Arianorum hæresim prudenti conuersione damnauerant? Eodem studio post Priscilliani detestabilem sectam omnium merito detestatione damnatam, receptos in catholicam fidem eos qui consilio saniore conuersi sunt, ægerrime aliquos tulisse cognouimus. quibus factum vtile, & ipsam ecclesiarum pacem displicuisse detegitur. Nam cum vnitatis proposito atque concordia, ipsi quoque Symphosius atque Dictinius damnantes prauam hæresim sint recepti, vt personis talibus amputatis extingueretur penitus innata dissensio, inuenti sunt quibus recte facta ipsa correctio displiceret. Et nunc ecclesiæ dissident, quæ non modica a se animositate dissimulant. Quod si saniore consilio a sacerdotibus fuisset custodita correctio, & status catholice fidei integer permaneret, & nullum scandalum concordiam rebus omnibus vtilem corrupisset. Quæro enim, quare doluerint Symphosium atque Dictinium, aliosque qui detestabilem hæresim damnauerunt, receptos in fidem catholicam tunc fuisse? Num quid nam aliquid de honoribus amiserint quos habebant? Quod si quos hoc pungit aut stimulat, legant Petrum apostolum post lacrymas hoc fuisse quod fuerat. considerent Thomã post dubitationem illam nihil de prioribus meritis amisisse. denique Dauid prophetam egregium post manifestam confessionem suam prophetia suæ meritis non fuisse priuatum. Quod si emendatio conuersionis & errores ipsos amputat, & retinet dignitates; quæ malum ratio est, viam recti, & iter quod dirigat ad salutem, proposito pertinaciæ nolle retinere? Quare incumbendum est dilectioni vestræ, & bonis sacerdotibus adnitendum, quatenus præ-

eunte doctrina in vnitatem catholicæ fidei omnes qui dispersi sunt congregentur, & esse inexpugnabile vnum corpus incipiat, quod si separetur in partes, ad omnes patebit lacerationis iniurias, & ex sese pestem patietur internam, quando secum compago ipsa conflagit. Sed hæc generaliter de vnitatis reformatione omnes, tamquam singulis scripta sint, accipiant sacerdotes. Dehinc in partes animum super omnibus dilectio vestra quæ proponentur intendat.

II.

Non enim latere potuit, quod Rufinus atque Minicius episcopi in alienis ecclesiis, contra Nicænos Canones, episcopos vsurpauerunt ordinare. Hæc ne quis sibi audeat vendicare, saltem nunc a nobis est salubriter providendum, ne improba vsurpatione dissimulatio in deterius conualecat, & fiat de consuetudine regula, quæ non veniat ab ipsa quæ literis mandata est disciplina. Quæ in re Hilari fratris & consacerdotis nostri querela primitus audiatur, qui asseruit Rufinum contra ecclesiarum pacem omni oppugnatione fuisse versatum, & dudum in Concilio Toletano erroris sui veniam postulasse, & nunc, cum metropolitano episcopo ordinandi sacerdotis pontificium deberetur, contra populi voluntatem, & disciplinæ rationem, episcopum locis abditis ordinasse, ecclesias scandalis miscuisse. Dehinc Tarraconensium episcoporum est causâ tractanda, qui pari modo Minicius in Gerundensi ecclesia episcopum ordinasse conquesti sunt; & iuxta Nicænos Canones ferenda est de tali vsurpatione sententia. Illorum etiam episcoporum, qui a Rufino vel a Minicio contra regulas ordinati sunt, habeatur plena discussio; vt quia perperam facti sunt, intelligant id quod vitioso initio adepti sunt se diutius obtinere non posse.

III.

De Ioanne quoque episcopo, cuius in Synodo Toletana super receptis Symphosio atque Dictinio per legatos consensus accessit, & cui probabilis visâ illa correctio, examinentur quæ postea sunt secuta; & prorsus super omnibus, quorum in dubium venit de cessatione communio, plena inquisitio vestigetur: vt secundum

Decretum Synodi Toletanæ, vel communionis consortio propter abolendam suspicionem schismatis miscantur, vel si qui fuerint deprehensi qui abnuant concordiam & constituta placitorum, a communione catholice fidei per dilectionis vestræ sententias abdicentur: ut iam non internum malum, quod tacitum non desinit ferpere, sed schismaticorum manifesta professio contagioque vitetur.

IV.

Nam de ordinationibus, quas prava consuetudinis vitio Hispanienses episcopos celebrare cognoscimus, fuerat aliquid secundum maiorum traditionem statuendum, nisi perpenderemus ne perturbationes quamplurimis ecclesiis moueremus. Quorum factum ita reprehendimus, ut propter numerum corrigendorum, ea quæ quoquo modo facta sunt in dubium non vocemus, sed Dei potius iudicio dimittamus. Quantos enim ex his qui post acceptam baptismi gratiam in forensi exercitatione versati sunt, & obtinendi pertinaciã susceperunt, ad sacerdotium esse comperimus, e quorum numero Rufinus & Gregorius perhibentur? Quantos ex aliqua militia, qui cum potestatibus obedirent, seuera necessario præcepta sunt executi? Quantos ex curialibus, qui dum parent potestatibus, quæ sibi sunt imperata fecerunt? Quantos qui voluptates & editiones populo celebrarunt, ad honorem summi sacerdotii peruenisse: quorum omnium neminem ne ad societatem quidem ordinis clericorum oportuerat peruenire? Quæ si singula discutienda mandemus, non modicos motus aut scandala Hispaniensibus prouinciis, quibus mederi cupimus, de studio emendationis inducemus. Idcirco remittenda potius hæc putamus. Sed ne deinceps similia committantur, dilectionis vestræ maturitas providere debet, ut tantæ usurpationi saltem nunc finis necessarius imponatur: eo videlicet constituto, ut si qui post hæc aduersus formas Canonum, vel ad ecclesiasticum ordinem, vel ad ipsum sacerdotiũ venire tentauerint, vna cum creatoribus suis ipso, in quo inuenti fuerint, ordine & honore priuentur.

V.

Gregorii etiam Emeritenſis episcopi, qui in locum
Pa-

Patruini venerabilis recordationis est ordinatus, querela, si qua est, audiatur: & si contra meritum suum passus est iniuriam, in inuidos honoris alterius vindicetur: ne posthac in quemquam bonorum spiritus factionis insurgat.

VI.

Et quamvis dilectioni vestra, fratres carissimi, regulæ Nicænæ sint cognitæ, secundum quas ordinationes faciendas esse per sententiam decernitis: tamen aliquam partem, quæ de ordinationibus est prouisa, inferendam putavi, vt secundum hanc ordinationes in posterum celebrandas, ne cui interpretandi aliter liberum arbitrium relinquatur. Ac primum quæ sunt prohibita digeruntur. Ne quispiam qui post baptismum militauerit, ad ordinem debeat clericatus admitti: neque qui causas post acceptum baptismum egerint; aut qui post acceptam Dei gratiam administrauerint: neque de curialibus aliquem venire ad ecclesiasticum ordinem posse, qui post baptismum vel coronati fuerint, vel sacerdotium quod dicitur sustinuerint, & editiones publicas celebrauerint. Nā & hoc de curialibus est cauendum, ne iidem qui ex curialibus fuerint, aliquando a suis curiis, quod frequenter videmus accidere, reposcantur. Quæ omnia rationabiliter prohibita oportet modis omnibus custodiri. Quales vero eligendi sint in ordine clericorum, euidentis forma declarat. Id est, qui ab ineunte ætate baptizati fuerint, & electorum officio sociati: vel si maiores sint, cum fuerint Dei gratiam consecuti, statim se ecclesiasticis ordinibus mancipauerint. Et si vxores habuerint, quærendum si vxorem virginem acceperint: quia scriptum est in veteri testamento: *Vxorem virginem accipiat sacerdos.* & alibi: *Sacerdotes mei semel nubant.* Neque qui duas vxores habuerit, quia Paulus apostolus ait: *Vnius uxoris virum.* Nec illud debere admitti, quod aliquanti pro defensione prauis erroris opponunt & asserunt, quod ante baptismum vxor accepta non debeat imputari, quia in baptismo omnia dimittuntur. Non intelligentes huiusmodi, quod sola in baptismo peccata dimittuntur, nec vxorum numerus aboletur. Nam si a Deo, vt scriptum est, *preparatur viro vxor, & quod Deus coniunxit, homo non separet,*

Concil. Tom. 4.

H

Leuit. 21.

1. Tim. 3.

Tit. 1.

Prou. 19.

Matth. 19.

& ipsi auctores generis humani in origine a Domino benedicuntur, quomodo inter peccata ista creduntur posse dimitti? Quod si secundum illos qui ita credunt verum est, ergo omnis iustitia, quæ a catechumenis ante baptismum fuerit operata, per baptismum auferetur. Nullus ergo contra apostolum tale aliquid sentiat, nec admittat: sed fideliter intelligat, vnius vxoris virum, siue ante baptismum, siue post baptismum, esse nominatum. Si enim vxor ante baptismum accepta non ducitur in numerum, nec filii ex eadem suscepti inter filios poterunt numerari. Quod quam absurdum sit, atque alienum, prudentia vestra melius æstimabit. Vnde nemini liceat interpretari aliter diuinas scripturas, nisi quod recta ratio permittit: ne dum remedia sibi iniqua ad excusationem præparant, & corrupisse legem, & regulas euertisse iudicentur. Sed ea tenenda sunt, quæ & diuinarum scripturarum series continet, & a sacerdotibus vtili ratione sunt instituta. *Et alia manu.* Bene valete, fratres carissimi.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Ad episcopos Synodi Tolosane.*] Etsi ambigui esse tituli epistolam monuimus, dubium tamen non videtur, quin scripta sit ad episcopos Hispaniæ, post Synodum quidem Toletanam, sed de rebus in ea gestis, vel postea consecutis. idque vt mihi persuadeam ducor argumento non leui, quod cap. 6. exponetur. Quare antiquam inscriptionem epistolæ restituendam censeo, vt in *Toletana Synodo* legatur.

Cap. 1.

² *Propter Galliciorum communionem.*] In Synodo Toletana Symphosius & Dictinius cum aliis, vt Idacius in chronico refert, e Gallæcia episcopis, damnata Priscilliani hæresi, recepti fuerant in communionem, retentis honoribus quos habebant. Quod non probantes Bæitici & Carthaginenses, a ceteris episcopis, qui eos receperant, descuerunt. Dari ergo vult operam pontifex, vt qui descuerunt ad communem pacem reuocentur.

³ *Illius Luciferi.*] Calaritani apud Sardos episcopi, qui schismatis in ecclesia auctor fuit, cum episcopos in Synodo Ariminensi lapsos, quamuis resipiscentes, recipi nollet, ab iisque se qui eos receperant segregaret. Sulpitius Seuerus: *Lucifer intantum eos qui Arimini fuerant condemnauit, vt se etiam ab eorum communionem secreuerit, qui eos sub satisfactione vel pœnitentia recepissent.*

⁴ *Numquid nam aliquid.*] Lege, *Nam quod non aliquid*, ex codice Bonæuallis.

⁵ *Rufinus atque Minicius.*] Synodus Nicæna Can. 4. episcopum ab episcopis prouinciæ cum metropolitani auctoritate fieri iubet. Contra hunc Canonem commiserant Rufinus & Minicius; quorum uterque sine conscientia metropolitani, alter etiam in aliena prouincia, episcopos ordinarant. Quare & in vsurpatores animaduerti oportere ait, & ab his temere ordinatos honore carere quem adepti sunt, iuxta Canonem 6. Synodi eiusdem, quo cautum est, eum qui præter sententiam metropolitani factus fuerit episcopus, episcopum esse non debere.

⁶ *De Ioanne episcopo.*] Ioannes hic Synodo Toletanæ, redeuntes ab hæresi recipienti, per vicarios consenserat: postea subduxisse se, & contra sententiam suam venisse ferebatur. In hunc ergo, atque in alios, qui a communionis consortio cessasse videbantur, plenius inquiri, deprehensosque, si ad concordiam redire abnuant, excommunicari iubet.

⁷ *De ordinationibus.*] De iis qui praua consuetudine in Hispania ex diuersis generibus hominum, quos Canones a clerici gradibus excludunt, creati hæcenus fuerant episcopi, sic indulget, vt pœna vitiose deinceps ordinatis ordinantibusque proposita, in posterum abstinere præcipiat.

⁸ *In locum Patruini.*] Discrepant inter se rerum Hispanicarum scriptores, cuius sedis episcopus fuerit Patruinus, qui Concilio primo Toletano præfuit. Alii enim Toletanum antistitem fuisse coniciunt, alii Bracarensem, alii neutram illorum sententiam satis firmam ducunt. Ex hoc loco apparet, quod in mentem illis non venerat, Emeritensem episcopum fuisse, cui iam defuncto Gregorius hoc tempore successerat.

⁹ *Per sententiam decernitis.*] Manifestum est alludi ad Decretum Synodi Toletanæ, quod in eius actis primo loco positum est his verbis: *Patruinus episcopus dixit: Si placet, communi consilio decernamus, quid ab omnibus episcopis in ordinandis clericis sit obseruandum. Mibi autem placet constituta primitus Concilii Nicæni perpetuo esse seruanda, nec ab us esse recedendum. Episcopi dixerunt: Hoc omnibus placet.* Quæ cum ita sint, liquet profecto, Innocentium hoc loco alloqui episcopos qui Toletano Concilio adfuerant, ac proinde Synodo Toletanæ inscribi epistolam debere, vt dictum est.